

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

αντί

Περίοδος Β'
Τεύχος 910
Παρασκευή
21 Δεκεμβρίου 2007
Τιμή: 4 ευρώ

ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ...

Ποίηση χαμηλόφωνη

Στέλιος Μαφρέδας, *Ταριχευτής ημερών*,
Άρμος, Άθήνα 2007

Η συλλογή *Ταριχευτής ημερών* είναι το πρώτο ποιητικό βιβλίο του Στέλιου Μαφρέδα. Άρχει όμως μία πρώτη ματιά για να πεισθεί κανείς πώς δεν απαρτίζεται από πρωτόλεια κείμενα. Σίγουρα ο ποιητής έχει διανύσει κάμποσο δρόμο ποιητικής μαθητείας προτού αποφασίσει να εκδόσει το παρόν βιβλιαράκι – ένα τομίδιο με 49 ολιγόστιχα ως επί το πλείστον ποιήματα. Έτσι βλέπει κανείς πώς ο φακός στρέφεται προς τις στιγμές εκείνες που στο πέρασμα του καιρού αποτελούν μικρούς σταθμούς στην προσωπική ζωή του ποιητικού υποκειμένου. Μία άνηνευτική προσπάθεια που άλλοτε δικαιώνεται περισσότερο και άλλοτε λιγότερο, αλλά πάντα αναζητάει το οντολογικά σημαντικότερο. Συνήθως ο λόγος αφορά το έρωτικό άλλο και πολλά κείμενα μοιάζουν με ανεπίδοτα έρωτικά γράμματα. Πέρα όμως από το θεματικό επίπεδο ο λόγος, έρωτικός ή όχι, αποκτάει το ποιοτικό του άλλοθι από τις υπαρκτικές προεκτάσεις του. Κάτι που φαίνεται άμεσα από τους προειδοποιητικούς στίχους που διαβάζουμε πριν από τα περιεχόμενα: ...γιατί, κάθε που / νοιώθω ανήμπορος / φωνάζω τ' όνομά της. Ή όταν διαβάζουμε στίχους σαν τους επόμενους: Σήμερα στο ταξίδι μου / με συντροφεύει ή μορφή σου. Ναυπός ακόμη ο χωρισμός μας / και ή ισορροπία δεν έχει αποκατασταθεί. Καλύτερα όμως να παραθέσω εδώ ένα ολόκληρο ποίημα. Λέγεται «Περιφέρομαι ικέτης».

Έδω σ' αυτή την προκυμαία θά με συναντήσεις
κάθε βράδυ, ικέτης των θεών να περιφέρομαι
ανάμεσα σε σκάφη νεόπλουτων
μέ όνόματα φαιδρά.

Μέ τους άτυχους μελαπούς να συμφύρομαι
πού καρδοκοῦν στο κύτος των πλοίων
νά χωρέσουν,
ἐνῶ ἐγώ,
–ό κατά γενικήν ὁμολογίαν ἐπιτυχημένος–
παρακαλῶ σὸν κόρφο σου νά μέ περιθάλλεις.

Έδω σ' αυτή την προκυμαία θά με βρεῖς
μέ σκυμένο κεφάλι, νά ψάχνω τὰ ἴχνη σου.

Πρόκειται, όπως βλέπουμε, για μία ποίηση χαμηλόφωνη που δεν χάνει το μέτρο της. Ο ποιητής φαίνεται να έχει σταθμίσει με περίσκεψη τα περιουσιακά του δεδομένα και δεν πελαγοδρομεί. Έχει συνεπώς ὀριοθετήσει το στόχο του και τόν υπηρετεί με σύνεση, χωρίς να υποδύεται ρόλους που δεν του ανήκουν. Άρα, και γι' αυτό μας πείθουν οι στίχοι του, με άκρα ειλικρίνεια και με μετρομημένα λόγια.

Μετρομημένα λόγια. Κάνει εντύπωση, σ' αυτή την πρώτη εμφάνιση ενός ποιητή, ο απέριτος και λιτός λόγος των κειμένων. Λές και τὰ ὄλικά ἔχουν ζυγιστεί σέ ζυγαριά ἀκριβείας. Τίποτε τό πλεοναστικό, τίποτε τό ξόφραλτο. Οἱ λέξεις παίρνουν τή θέση τους μέσα στίς φράσεις σάν νά καταλαμβάνουν ἀριθμημένες θέσεις ἢ σάν νά ἔναι ἀπό μόνες τους ἔτοιμες γι' αὐτή τή δουλειά. Ὄντας ξεκαθαρισμένος ὁ στόχος, ἡ ἐκφραστική προσπάθεια φτάνει σέ ἀνάλογο ἀποτέλεσμα. Καθαρός λόγος καί ειλικρινής πού ἔχει κάτι δικό του νά πεί, λίγο ἢ πολύ δέν ἔχει τόση σημασία, καί τό λέει μέ ἐνάργεια. Παράδειγμα, ὅπως καί τό προηγούμενο, τό ἐπόμενο ποίημα. Ἐπιγράφεται «Ἀναπάντητες κλήσεις».

Τί ἀπόγιναν ἀπόψε οἱ φίλοι μου.
Ὅλη μέρα τοὺς ἀναζητῶ –
κανείς δέν ἀποκρίνεται στίς κλήσεις μου.

Κι ἐσύ δέν εἶσαι πονθενά,
συνέχει ἀκούω τή φωνή νά λέει
ἀφήστε τό μήνυμά σας...

Νοιώθω λύπη, νιώθω ἀδικημένος,
τώρα πού ὁ πόνος στό στήθος δυναμώνει
νά μήν εἶσαι δίπλα μου

καί στό τηλέφωνο ἡ φωνή εἶναι μαρτύριο,
δέν εἶναι παρηγοριά...

Μέ τόν *Ταριχευτή ημερών* ὁ Στέλιος Μαφρέδας μπαίνει στο στίβο τῆς ποίησης ἔχοντας πίσω του σημαντική συναφή προπαίδια. Αυτό τουλάχιστον δείχνουν τὰ κείμενά του. Μακριά ἀπό σκηνοθετημένους ἀναστεναγμούς ἢ ρητορικές κορώνες, μένοντας κοντά στόν ἑαυτό του, μάς δίνει λίγα πῆγματα τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Κι αὐτό μέ πάσα ειλικρίνεια, σαφήνεια καί οἰκονομία λόγου. Πρόκειται γιά μία καλή ἀρχή, ἐλπιδοφόρα γιά μία καλύτερη συνέχεια.

Γιώργος Ἀράγης

(μετάφραση: Αγγαία Κατράκη, εκδ. Κέδρος, 2007). Πέρα από την επιβεβαίωση του ακραίου ηδονισμού του ντε Σαντ, φανερώνεται η πλευρά του ερωτοπαθούς και αυτοκαταστροφικού άντρα, που, ωστόσο, μέσα από την αλληλογραφία του με τη νεαρή και όμορφη κουνιάδα του Αν-Προσπέρ ντε Λονέ αποκαλύπτεται συναισθηματικά ευάλωτος.

Στον κόσμο της νευρολογικής ιδιαιτερότητας μας οδηγεί ο **Oliver Sacks** μέσα από επτά παράδοξες ιστορίες: *Ένας άνθρωπολόγος στον Άρη* (μετάφραση: Κώστας Ποτάγας – Άννη Σπυράκου, εκδ. Άγρα, 2007). Ένα συναρπαστικό βιβλίο που μετατρέπει τις νευρολογικές περιπτώσεις σε κορυφαία παραδείγματα της ανθρωπίνης περιπέτειας και της δύναμης αναδιάρθρωσης του κόσμου μέσα από την ιδιαίτερη «οπτική» που προκύπτει από νευρολογικές δυσλειτουργίες. Μια μοναδική νέα εμπειρία που αξίζει να προσεχτεί από τον «φυσιολογικό», λεγόμενο, άνθρωπο, καθώς ανοίγει κόσμους μη ορατούς σ' αυτόν· ιστορίες που μοιάζουν παράδοξες αλλά είναι ουσιαστικά άκρως διδακτικές. Η ικανότητα του συγγραφέα να μεταφέρει επιστημονικό υλικό με σπάνια αφηγηματική ικανότητα προσφέρει ένα ελκυστικό ανάγνωσμα.

ο χαρτοκόπτης

